

A munka világÁRA VONATKOZÓ
alapvető elvekRŐL és jogokRÓL szóló ilo
nyilatkozat és a NYILATKOZAT követő
eljárása

*melyet a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia
nyolcvanhatodik ülészakán fogadott el
Genfben, 1998. június 18-án*

a munka világÁRA VONATKOZÓ
alapvető elvekRŐL és jogokRÓL szóló
ILO nyilatkozat és a NYILATKOZAT
követő eljárása

*melyet a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia
nyolcvanhatodik ülészakán fogadott el
Genfben, 1998. június 18-án*

Az ILO kiadványokban alkalmazott meghatározások, amelyek az Egyesült Nemzetek gyakorlatával összhangban állnak, és anyagok bemutatása nem vonja magával bárminemű vélemény kinyilvánítását a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet részéről egyetlen ország, térség, terület vagy azok hatóságai, vagy azokkal kapcsolatos határmegállapítás vonatkozásában.

A megjelölt cikkekben, tanulmányokban más hozzájárulásokban kifejtett véleményekkel kapcsolatos felelősség kizárólag a szerzőkre hárul, és a kiadás nem minősül a benne kifejtett vélemények Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által történő támogatásnak.

A cégek, kereskedelmi termékek és eljárások neveire történő hivatkozás nem jelenti azoknak a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által történő támogatását, és egy bizonyos cég, termék vagy eljárás megemlítésének elmaradása nem fejez ki nemtetszést.

Az ILO kiadványokat a legfontosabb könyvterjesztők, vagy a sok országban fellelhető ILO helyi irodák révén lehet beszerezni, vagy közvetlenül az ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Svájc révén. Katalógusok, vagy új kiadványok listája ingyen állnak rendelkezésre a fenti címeken.

Ez a kiadvány a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet támogatásával,
a Szociális és Családügyi Minisztérium gondozásában jelent meg 5000 példányban

ELŐSZÓ

1998. június 18-án Genfben fogadta el a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet a *Munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló ILO Nyilatkozatot és a Nyilatkozat követő eljárását*. A Nyilatkozat elfogadásával az ILO egyúttal elfogadta a globalizáció kihívását is, amelyről 1994. óta heves viták folytak az ILO-ban. Noha a globalizáció a gazdasági növekedés egyik eszköze, és a gazdasági növekedés a szociális haladás előfeltétele, a tény még tény marad, azaz hogy a globalizáció önmagában nem garantálja a haladást. Még számos közös értékeken alapuló alapvető szociális szabály szükséges ahhoz, hogy képessé tegyen minden érintettet arra, hogy méltó részét igényelhesse azokból a javakból, melyek létrehozásához hozzájárult.

A Nyilatkozat célja, hogy összehangolja azokat igényeket, melyek a szociális haladás és a gazdasági haladás összhangjának megteremtését szorgalmazó nemzeti erőfeszítések ösztönzésére irányulnak, azzal az igénnyel, mely az egyes országok eltérő körülményeknek, lehetőségeknek és preferenciáinak tiszteletbe tartására vonatkoznak. Ezen az úton az első lépés 1995-ben Koppenhágában történt, amikor a szociális haladásról szóló Csúcstalálkozón résztvevő állam- és kormányfők „a munkások alapvető jogaira” – kényszer- és gyermekmunka tilalmára, egyesülés szabadságára, szervezkedés szabadsága és a kollektív alku jogára, egyenlő értékű munkáért egyenlő értékű bérre, és a foglalkoztatás területén meglévő diszkrimináció felszámolására - vonatkozó speciális kötelezettségvállalásokat és „Akcióprogramot” fogadtak el. A WTO miniszteri konferenciája 1996-ban Szingapúrban adott alkalmat egy második lépés megtételére. Az államok megerősítették a nemzetközileg elismert alapvető munkaügyi szabványok figyelembe vételére vonatkozó elkötelezettségüket, emlékeztettek arra, hogy az ILO az illetékes szervezet e szabványok meghozatalában és alkalmazásában, és megerősítették, hogy támogatják ezek érvényesítésére irányuló munkáját.

A Nyilatkozat elfogadása képezte a harmadik lépést. Nagyban hozzájárul a Koppenhágai Csúcson elfogadott Akcióprogram 54 (b) szakaszában kifejtett célhoz, mely a munkások alapvető jogainak megvédésére és tiszteletben tartásának elősegítésére irányul. Felkéri a megfelelő ILO Egyezmények részes országait az Egyezmények maradéktalan végrehajtására, más államokat pedig az azokban foglalt elvek figyelembe vételére.

A meglévő felülvizsgálati eljárások megfelelő eszközöket adnak arra, hogy az Egyezményeket az azokat ratifikáló országokban alkalmazzák. Azok esetében, melyek ezt még nem tették meg, a Nyilatkozat egy fontos új fejleményt jelent. Először is, elismeri, hogy egy ILO tagállam, még ha nem is ratifikálta a kérdéses Egyezményt, köteles „jó hiszomban és az Alkotmánnyal összhangban tiszteletben tartani, elősegíteni és megvalósítani azokat az alapvető jogokra vonatkozó elveket, melyekre ezek az Egyezmények vonatkoznak”. Ezt követően, és ez a Nyilatkozat mellékletét képező követő eljárás egyik szempontja, ezt a célt az ILO egyedülálló alkotmányos eljárása alapján kívánja elérni, mi szerint az a tagállam, mely nem ratifikálta az alapvető Egyezményeket, köteles lesz jelentéseket beterjeszteni arról a haladásról, melyeket a bennük foglalt elvek érvényesítése érdekében tett.

Végezetül ünnepélyes kötelezettséget vállalva arra, hogy mozgósítja költségvetési erőforrásait és befolyását annak érdekében, hogy segítse tagállamait a Koppenhágai Csúcs céljainak elérésében, a Szervezet egy lépéssel tovább megy. Ez a kötelezettség a melléklet szerinti követő eljárás második szempontja szerinti globális jelentésben fog megjelenni. A globális jelentés át fogja tekinteni azt a haladást, melyet a megelőző négy éves időszakban az alapvető Egyezményeket ratifikáló és az azokat nem ratifikáló országok tettek. Alapul szolgál a megelőző időszak alatt megtett akciók hatékonyságának felmérésére, és a jövőbeli segítség kiinduló pontjaként szolgál.

A Nyilatkozat elfogadásával az ILO elfogadta a nemzetközi közösség által rá hárított kihívást. A globalizáció realitására választ adva egy globális szintű szociális minimumot állapított meg, és megújult optimizmussal tekinthet az új évszázad elé.

Michel Hansenne

A MUNKA VILÁGÁRA VONATKOZÓ ALAPVETŐ ELVEKRŐL ÉS JOGOKRÓL SZÓLÓ ILO NYILATKOZAT ÉS A NYILATKOZAT KÖVETŐ ELJÁRÁSA

Miután a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetet abban a meggyőződésben hozták létre, hogy a társadalmi igazságosság az általános és tartós béke alapvető feltétele;

Miután a gazdasági növekedés szükséges, de nem elégséges az egyenlőség, társadalmi haladás és a szegénység felszámolásának biztosításához, mely felismerés megerősíti a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet nélkülözhetetlenségét az erős szociálpolitikák, társadalmi igazságosság és demokratikus intézmények elősegítésében;

Miután a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek teljes illetékességi területén, különösen a foglalkoztatás, szakképzés és munkakörülmények vonatkozásában, még inkább mint bármikor, hasznosítania kell teljes szabványalkotó, technikai együttműködési és kutatási erőforrását annak biztosítására, hogy a gazdaság- és szociálpolitikák a gazdasági és szociális fejlődés átfogó stratégiája viszonylatában egymást kölcsönösen erősítő összetevőket alkossanak egy széles alapokon álló fenntartható fejlődés biztosítása érdekében;

Miután a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel elvárható, hogy különös figyelmet fordítson a szociális szükséglet szenvedő személyek, elsősorban a munkanélküliek és a vándormunkások gondjaira, és hogy mozgósítsa és bátorítsa azon nemzetközi, térségi és nemzeti erőfeszítéseket, melyek ezen személyek gondjainak orvoslására irányulnak és elősegítse az állásteremtésre irányuló hatékony politikákat;

Miután a társadalmi haladás és a gazdasági növekedés közötti kapcsolat fenntartására irányuló törekvés során a munka világa alapvető elveire és jogaira vonatkozó biztosíték különös jelentőséggel bír, amennyiben az képessé teszi az érintett személyeket arra, hogy szabadon és az egyenlőség talaján állva követeljék méltányos részüket azon javakból, melyek létrehozásához hozzájárultak, és hogy képességeiket teljesen kifejleszthessék;

Miután a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet az alkotmányosan feljogosított nemzetközi szervezet és illetékes testület a nemzetközi munkaügyi szabványok kialakítására és az azokkal kapcsolatos tevékenységre, valamint általános támogatást

és elismerést élvez a munka világával kapcsolatos alapvető jogok elősegítésében, mely tevékenység az új létrehozó alapelvek megnyilvánulása;

Miután a kölcsönös gazdasági függőség erősödésének időszakában sürgeti a Szervezet Alapokmányában lefektetett alapvető elvek és jogok változtathatatlanságának újbóli megerősítése és általános alkalmazásuk elősegítése;

A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia,

1. Emlékeztet arra:

(a) hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezethez szabadon csatlakozván valamennyi Tagállam támogatta az Alapokmányban és a Filadelfiai Nyilatkozatban lefektetett elveket és jogokat és magára vállalta, hogy teljes erejéből és adottságainak megfelelően kihasználásával dolgozik a Szervezet célkitűzéseinek megvalósítása érdekében;

(b) hogy ezek az elveket és jogokat különleges jogokként és kötelességekként tartalmazzák és fejtik ki azok az Egyezmények, melyeket a Szervezetben és azon kívül alapvető Egyezményekként ismernek el.

2. Kinyilvánítja, hogy valamennyi Tagállam, még ha nem is ratifikálták a szóban forgó Egyezményeket, a Szervezetben viselt tagságukból fakadóan kötelesek jó hiszemben és az Alkotmánnyal összhangban tiszteletben tartani, elősegíteni és megvalósítani azokat az alapvető jogokra vonatkozó elveket, melyekre ezek az Egyezmények vonatkoznak. Ezek az elvek a következők:

(a) a szervezkedés szabadsága valamint a kollektív alku jogának hatékony elismerése;

(b) a kényszermunka és a kötelező munka valamennyi formájának felszámolása;

(c) a gyermekmunka hatékony eltörlése; és

(d) a megkülönböztetés felszámolása a foglalkoztatás és a szakmák körében.

3. Elismeri a Szervezet azon köteletségét, hogy Tagállamait megalapozott és kifejezett igényeik alapján segítse ezen célok elérése érdekében, teljes mértékben kihasználva alkotmányos, működési és pénzügyi erőforrásait, ideértve külső erőforrások és támogatás mozgósítását, valamint más olyan nemzetközi szervezetek ösztönzését ezen erőfeszítések támogatására, melyekkel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 12. cikkelye alapján kapcsolatokat létesített. E segítséget biztosítsa:

(a) technikai együttműködés és tanácsadó szolgáltatások révén az alapvető Egyezmények ratifikációjának és végrehajtásának elősegítése érdekében;

(b) azon Tagállamok, melyek még nincsenek abban a helyzetben, hogy ratifikáljanak néhányat vagy valamennyit ezekből az Egyezményekből, részére nyújtott támogatás révén azon alapvető jogokat érintő elvek tiszteletben tartása biztosításában, érvényesülésük elősegítésében és megvalósításában, melyeket a szóban forgó Egyezmények tárgyalnak, és

(c) a Tagállamok segítségével azon erőfeszítésükben, melyek a gazdasági és társadalmi fejlődésre alkalmas környezet kialakítására irányulnak.

4. Úgy határoz, hogy a jelen Nyilatkozat teljes érvényesülése érdekében egy olyan támogató szándékú, jelentőségteljes és hatékony követő eljárást alkalmaz a csatolt mellékletben meghatározott intézkedésekkel összhangban, mely a jelen Nyilatkozat szerves részét képezi.

5. Hangsúlyozza, hogy a munkaügyi szabványok nem alkalmazhatók protekcionista kereskedelmi intézkedések céljára, és e nyilatkozat, valamint a hozzátartozó követő eljárás egyetlen része sem idézhető, vagy bármely más módon nem használható ilyen célokra; ezen túlmenően nem kérdőjelezhető meg a jelen Nyilatkozat és követő eljárása révén egyetlen ország komparatív előnye sem.

Melléklet

A Nyilatkozat követő eljárása

I. ÁLTALÁNOS CÉL

1. Az alábbiak szerinti követő eljárás célja a Szervezet Tagállamai által tett erőfeszítések bátorítása az ILO Alapokmányában és a Philadelphiai Nyilatkozatban megfogalmazott, és jelen Nyilatkozatban újra megerősített alapvető elvek és jogok érvényesülésének elősegítése érdekében.

2. Ezen, kizárólag segítőkész szándékkal megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban a követő eljárás lehetővé teszi azon területek kijelölését, melyek vonatkozásában a Szervezet által nyújtott, technikai együttműködés révén megvalósuló segítsége Tagországai számára hasznosnak bizonyulhat abban, hogy segítse őket ezen alapvető elvek és jogok megvalósításában. A követő eljárás nem helyettesíti a kialakított felülvizsgálati eljárásokat és nem gátolhatja azok működését,

következésképpen ezen felülvizsgálati eljárások hatálya alá tartozó különleges helyzetek a követ eljárás keretein belül nem vizsgálhatók, vagy nem vizsgálhatók újra.

3. A jelen követ eljárás alábbiakban leírt két vonatkozása a már létező eljárásokon alapul: a nem ratifikált alapvető Egyezményekre vonatkozó éves követ eljárás mindössze az Alapokmány 19. Cikkely 5 (e) szakasza alkalmazásának jelenleg használatos módozatainak bizonyos adaptációját jelenti, míg az átfogó jelentés célja, hogy a legjobb eredmények szülessenek az Alapokmányból levezetett eljárások végrehajtása során.

II. A NEM RATIFIKÁLT ALAPVETŐ EGYEZMÉNYEKRE VONATKOZÓ ÉVES KÖVET ELJÁRÁS

A. Cél és hatáskör

1. A cél azon lehetőség biztosítása, hogy egyszerűsített eljárások révén évente át legyenek tekintve azok az erőfeszítések, melyeket a Nyilatkozattal összhangban azon Tagállamok fejtettek ki, melyek még nem ratifikálták valamennyi alapvető Egyezményt. Ezen egyszerűsített eljárások az Igazgató Tanács által 1995-ben bevezetett négyéves felülvizsgálati időszakot helyettesítik.

2. A követ eljárás minden évben foglalkozik a Nyilatkozatban meghatározott alapvető elvek és jogok négy területével.

B. Módozatok

1. A követ eljárás alapjául azon jelentések szolgálnak, melyeket a Tagállamok az Alapokmány 19. Cikkely 5 (e) szakasza alapján kötelesek betérjeszteni. A jelentési formanyomtatványok az Alapokmány 23. Cikkelyét és a kialakított eljárásokat megfelelően figyelembe véve olyan módon lesznek kialakítva, hogy alkalmasak legyenek törvényekben vagy gyakorlatukban esetlegesen bekövetkezett változásokra vonatkozó információ nyeresre azoktól a kormányoktól, melyek nem ratifikáltak egy, vagy több alapvető Egyezményt.

2. A Hivatal által összeállított jelentéseket az Igazgató Tanács vizsgálja meg.

3. A Hivatal egy szakértői csoportot kérhet fel az így összeállított jelentésekhez szolgáló bevezetés elkészítésére. E bevezetés célja, hogy bármely olyan vonatkozásra felhívja a figyelmet, amely alapul szolgálhat egy mélyebb vitához. Ezen célból felkért szakértői csoportot az Igazgató Tanács nevezi ki.

4. Meg kell fontolni az Igazgató Tanács létező eljárásainak átalakítását azzal a céllal, hogy az Igazgató Tanácsban képviselettel nem bíró Tagállamok a legalkalmasabb módon lehetőséget kapjanak olyan pontosítások megtételére a jelentésekbe foglalt információk kiegészítése céljából, amelyek az Igazgató Tanácsban lefolytatott viták során szükségesek vagy hasznosak lehetnek.

III. ÁTFOGÓ JELENTÉS

A. Cél és hatáskör

1. Ezen jelentés a következő célokat szolgál: egy dinamikus és átfogó helyzetértékelés az alapvető elvek és jogok minden egyes kategóriáját érintően a megelőző négy év időszakában támpont szolgáltatása a Szervezet által biztosított segítség hatékonyságának felméréséhez, valamint az elkövetkező időszakra vonatkozóan a prioritások meghatározása, mely prioritások olyan technikai együttműködést szolgáló akciótervekben nyilvánulnak meg, melyek első sorban azok végrehajtásához szükséges belső és külső erőforrások mozgósítására lettek kialakítva.

2. A jelentés minden évben az alapvető elvek és jogok egy soron következő kategóriájával foglalkozik.

B. Módozatok

1. A jelentés hivatalos információk, vagy bevett eljárások alapján gyűjtött és kiértékelt információk alapján, a Főigazgató felelőssége mellett készül. Azon országok esetében, melyek nem ratifikálták az alapvető Egyezményeket, első sorban az korábban említett éves követő eljárások megállapításaira alapozódik. Azon Tagállamok tekintetében, melyek ratifikálták a szóban forgó Egyezményeket, a jelentés első sorban az Alapokmány 22. Cikkelye szerint esedékes jelentéseken alapul.

2. E jelentés a Főigazgató jelentéseként tripartit vitára kerül betérjesztésre a Konferencia elé. A Konferencia saját Ügyrendje 12. Cikkelye alapján esedékes beszámolóktól függetlenül foglalkozhat e jelentéssel, és megvitathatja egy olyan ülés keretében, melyet teljes egészében e jelentésnek szentelnek, vagy bármely más alkalmas módon. Ezek után az Igazgató Tanács valamelyik közeli ülésén e vita alapján következtetéseket von le a következő négy éves időszokban megvalósítandó technikai együttműködésre vonatkozó prioritások és cselekvési tervek tekintetében.

IV. KÉSZÜLT MINDEZ ANNAK ELFOGADÁSÁVAL, HOGY

1. Az Igazgató Tanács és a Konferencia Ügyrendjét módosító, a fenti rendelkezések megvalósítása érdekében szükséges javaslatok készülnek.

2. A Konferencia az időközben megszerzett tapasztalatok fényében, megfelelő időben, áttekinti a jelen követő eljárás működését. Ennek célja a követő eljárás kiértékelése abból a szempontból, hogy az kielégítően megfelelt-e az I. Részben megfogalmazott általános célnak.

A fenti szöveg a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Nyilatkozata a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról és a Nyilatkozat követő eljárása, melyet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája fogadott el a Genfben megtartott és 1998. június 18-án befejezettnek nyilvánított nyolcvanhatodik ülészakán.

A FENTIEK HITELÉÜL 1998. június tizenkilencedik napján aláírásunkkal láttuk el.

A Konferencia elnöke,

JEAN-JACQUES OECHSLIN

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója,

MICHEL HANSENNE